

PROJEKT „STUDUJ SRDCEM“

V rámci podpory vzdělávání zdravotně sociálních oborů Plzeňského kraje naše škola získala ve školním roce 2018/2019 finanční grant na projekt Studuj srdcem.

Smyslem projektu je představit zdravotnické obory žákům základních škol a tím je motivovat ke studiu na středních zdravotnických školách.

Během čtyř let budou probíhat projektové dny pro děti z mateřských a základních škol v edukačních centrech (Edukační centrum první pomoci, Edukační centrum zdravé zuby, Edukační centrum pro seniory, Nutriční edukační centrum, Edukační centrum léčivých látek a aplikované chemie, Edukační centrum duševního zdraví, Edukační centrum herní práce).

Na činnosti edukačních center bude škola spolupracovat také s okolními nemocnicemi (FN Plzeň, Nemocnice PRIVAMED) a s odborníky ze ZČU FZS Plzeň.

Předpokládaný počet zapojených dětí do ucelených aktivit zaměřených na vyhledávání a práci s talenty je 200 žáků za rok.

Do projektu budou zapojeni subjekty: 2. ZŠ Plzeň, 26. ZŠ Plzeň, 33. MŠ Újezd, ZŠ a MŠ pro zrakově postižené a vady řeči.

Mgr. Ilona Jančová

Soutěž z ošetřovatelství

Dne 21. 3. 2019 se zúčastnila naše žákyně Klára Máchalová ze 4.B celostátní soutěže v ošetřovatelství. Tato soutěž se konala v Praze na Střední zdravotnické škole Ruská. Letošním tématem bylo „Rehabilitační ošetřovatelství“. Soutěž byla velmi dlouhá a náročná.

Soutěžící v teoretické části prezentovali a obhajovali svoji práci před odbornou porotou. Museli odpovídat na záložné otázky odborníků z praxe. Poté prokazovali praktické dovednosti. Úkolem bylo z kazuistiky vyhodnotit potřeby nemocného a poté u lůžka s nemocným rehabilitovat. Klára si jako téma své práce zvolila aplikaci tepla a chladu. V praktické části si vylosovala nemocného po operaci v dutině břišní a úkolem bylo nemocného aktivizovat a vertikalizovat

Porota, kterou tvořili pedagogové a odborníci z praxe, byla spokojena se znalostmi a dovednostmi i komunikací naší studentky, bohužel se mezi první tři oceněné neprobojovala.

Kláře děkujeme za aktivní účast a vzornou reprezentaci školy.

Mgr. Markéta Lišková, třídní učitelka

Na co se máme těšit v příštím měsíci:

- dubnové aktivity v rámci EVVO
- začínají písemné a praktické maturitní zkoušky, probíhá přijímací řízení na SŠ
- Den otevřených dveří na VOŠZ
- další akce měsíců dubna a května...

Minialmanach Vydání 4 Duben 2019

SZŠ a VOŠZ Plzeň
Karlovská 99
323 00 Plzeň

www.zdravka-plzen.cz
zdravka@zdravka-plzen.cz

Redakce:

Mgr. Ladislava Mutinská
Ing. Jaroslava Michálková

mutinska@zdravka-plzen.cz
michalkova@zdravka-plzen.cz

☎ 378 015 121

4 VYDÁNÍ

4

DUBEN
2019

STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA
A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA
ZDRAVOTNICKÁ PLZEŇ

Minialmanach

toto vydání

Sestra roku	Str. 1
Školní kolo soutěže první pomoci	
Projektový den v centru...	Str. 2
Projektové dny v rámci ROP	
Vyhodnocení výsledků biologické...	
Výzva ředitele FN	Str. 3
Studuj srdcem	
Soutěž v ošetřovatelství	Str. 4

Slovo úvodem

Že je duben měsíc nevyzpytatelný a bláznivý, je nablédni. A aby taky ne – vždyť začíná „aprillem“ a končí řáděním čarodějnic. Mezitím bývají zpravidla Velikonoce, občas si někdo vzpomene, že 12. 4. je na počest prvního letu člověka do vesmíru Mezinárodní den letectví a kosmonautiky, ale to je tak vše.

Já bych Vám ráda připomněla jiné datum, a to 4. dubna. Že má svátek Ivana, víme asi všichni (tak vše nejlepší, paní ředitelko, totéž i ostatním kolegyním Ivanám). Ale ve čtvrtek 4. 4. to je 44 let ode dne, kdy byla založena firma Microsoft.

Podněty, které vedou k založení firem, bývají různé. Většinou se jedná o realizaci dlouho a zevrubně promyšleného plánu. Z dnešního pohledu se to může zdát neuvěřitelné, ale vznik největší softwarové společnosti světa inicioval okamžitý nápad.

Stalo se to v prosinci roku 1974, kdy se setkali Bill Gates a Paul Allen. Ti dva se dobře znali z dětství, z elitní soukromé střední školy, kde se skamarádili na hodinách nepovinného předmětu programování. Paul Allen přinesl nejnovější vydání časopisu Popular Electronics, kde byl představen minipočítač Altair 8800 s mikroprocesorem Intel 8080, který právě uváděla na trh společnost MITS. Ačkoli byl Altair na svou dobu kouzelným strojem, měl jeden základní nedostatek. Neexistoval pro něj jednoduchý a využitelný software. Bill Gates v tom okamžité rozpoznal příležitost. Kontaktoval šéfa MITS, a nabídl mu, že dodá pro Altair upravenou verzi jazyku BASIC.

Bill Gates a Paul Allen pak během šesti týdnů napsali programovací jazyk Altair BASIC. Ten krátce nato v MITS prezentovali. Smlouva, kterou uzavřeli, zaručovala dvojici mladíků 30 dolarů za každý prodaný Altair s nainstalovaným BASICem. Bill Gates už tehdy věděl, že nápad, má-li být úspěšný, se musí vytrvale rozvíjet. Společně s Paullem Allenem založili Micro-Soft, společnost zaměřenou na vývoj softwaru. Gatesovi v té době bylo dvacet, Allen byl o dva roky starší. Ze zpětného pohledu se to může zdát neuvěřitelné, ale je tomu tak: Nejúspěšnější korporaci druhé poloviny 20. století založili dva nedostudovaní mladíci, kteří neměli žádné strukturované byznys plány, ani obchodní zkušenosti. Vlastnili však něco daleko cennějšího, než jsou peníze. – programátorské nadšení a vizi velkých možností.

Základní a zároveň jediný kapitál společnosti, kterou později přejmenovali na Microsoft, představovala malá finanční částka pocházející z Allenovy výplaty (Allen totiž opustil studium a pracoval jako programátor) a z Gatesových vyhraných partií pokeru.

To není apríl – pouze téměř neuvěřitelný příběh...

Slávka Michálková

Sestra roku

Sestra roku je již tradiční akcí, kterou vyhlašuje vydavatelství Mladá fronta pod záštitou Ministerstva zdravotnictví ČR, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Dagmar Havlové za Nadaci Dagmar a Václava Havlových VIZE 97.

Jedná se o událost, která je oceněním nelehké a zodpovědné práce sester a ostatních nelékařských pracovníků.

Ocenění se uděluje ve dvou kategoriích, a to „Sestra v přímé ošetřovatelské péči“ a „Sestra v managementu a vzdělávání“. Redakce časopisu Zdravotnictví a medicína uděluje mimořádnou cenu „Čestné ocenění za celoživotní práci v ošetřovatelství“ a široká veřejnost může hlasovat mezi finalistkami obou kategorií o „Sestru mého srdce“.

Již třetím rokem je nejlepší zdravotnické škole v ČR udělováno ocenění „Zdrávka roku“.

A to byl právě důvod, proč jsme dne 28. března 2019 navštívili Prahu: Zdrávkou roku 2018 byla totiž vyhlášena Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická v Plzni!

Letošní galavečer se slavnostním předáváním cen proběhl v kině Lucerna. Za naši školu se ho zúčastnila paní ředitelka PhDr. Ivana Křížová, členové vedení školy a skupina pedagogů, za Krajský úřad Plzeňského kraje pak paní JUDr. Jaroslava Havlíčková, vedoucí Odboru školství, mládeže a tělovýchovy KÚ PK, a paní Ivana Bartošová, náměstkyně hejtmana pro oblast školství a cestovního ruchu.

Úvodní slovo přednesl ministr zdravotnictví pan Adam Vojtěch. Akce se zúčastnilo mnoho významných osobností z oblasti medicíny, například Prof. MUDr. Pavel Pařko, DrSc., Prof. MUDr. Jan Pírk, DrSc., MUDr. Radkin Honzák, CSc. a další.

Celým večerem provádal přítomné moderátor Libor Bouček, příjemným zpestřením byly písně v podání Anety Langerové.

My jsme jen napjatě očekávali, až přijde „naše chvíle“ – a vůbec jsme nezáviděli paní ředitelce, která musela vystoupit na pódium, pronést krátkou řeč a převzít cenu. Nutno říci, že se této trochu stresující povinnosti zhostila na výbornou.

Pak už jsme si večer doopravdy užívali...

Jsme velice hrdi na toto významné ocenění. Vždyť spolu s předchozími vítězi soutěže, VOŠZ a SZŠ Hradec Králové a VOŠZ a SZŠ Ústí nad Labem, patříme mezi špičku zdravotnického školství v České republice!

Ing. Jaroslava Michálková

Paní ředitelka spolu s ostatními oceněnými na jevišti kina Lucerna v Praze
Foto převzato z:
<https://sestraroku.zdravi.eu.ro>
cz/2019/03/29/odborny-casopis-zdravotnictvi-a-medicina-oznamil-vysledky-19-rocniku-souteze-sestra-roku/

Projektový den v centru Zdravé zuby

V úterý 19. 3. se konal v centru Zdravé zuby projektový den pro druhé třídy prvního stupně 2. ZŠ Plzeň. Děti byly hravou formou seznámeny se stavbou chrupu, technikou čištění zubů, zdravou výživou, a nakonec měly možnost návštěvy zubní ordinace, kde jim Zoubková víla prohlédla a vyčistila zuby.

Děti měly z akce velmi pozitivní zážitky, které se, jak doufáme, odrazí v jejich vztahu k zubnímu ošetření a péči o dutinu ústní. Každé dítě obdrželo diplom o účasti. Akci zajistila třída 2 DDH ve spolupráci s dentální hygienistkou Martou Kurdiovskou, DiS.

MUDr. Hedvika Bartošková

ŠKOLNÍ KOLO SOUTĚŽE PRVNÍ POMOCI

Dne 22. března 2019 se na naší škole konal 19. ročník školního kola Soutěže v první pomoci.

V letošním roce se účastnilo celkem 14 tříčlenných družstev. Dvanáct družstev soutěžilo v kategorii SZŠ, jednalo se o žáky oborů zdravotnický asistent, zdravotnické lyceum a laboratorní asistent, a v kategorii VOŠZ to byla 2 družstva studentů oboru diplomovaný zdravotnický záchranář.

Úkolem jednotlivých soutěžních týmů bylo ošetřit dva zraněné na stanovišti A a jednoho zraněného na stanovišti B. Výkony družstev hodnotila jako každoročně v obou konkrétních modelových situacích odborná porota ve složení: Bc. Miloslava Řeřichová – učitelka VOŠZ, Mgr. Renáta Minaříková – zdravotní sestra KARIM FN Plzeň, Bc. Richard Buchner – zdravotnický záchranář, Emer-

gency ÚVN Střešovice a por. Bc. Jan Beran, DiS.– hasič HZS PK. Porota se zajímala o to, jak družstva pracovala jako tým, jak komunikovala se zraněnými, dále hodnotila, zda velitel správně zavolal záchranou službu. Součástí hodnocení také bylo, jestli soutěžící kontrolovali fyziologické funkce, správně zhodnotili stav raněných a rozpoznali a ošetřili všechna zranění dle daných priorit. Soutěžící si také museli poradit s osobami hysterickými nebo v psychickém šoku.

Děkujeme všem žákům a studentům, jak k soutěži přistoupili, za to jaké podávali výkony a jak se na soutěž připravili. Velké poděkování také patří celému organizačnímu týmu vyučujících a žáků, kteří se podíleli na přípravách letošního ročníku.

Výsledky:

KATEGORIE SZŠ

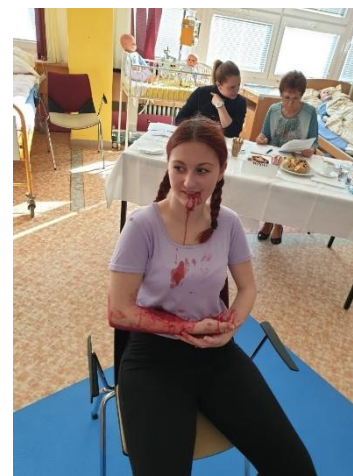
1. MÍSTO 3AZA – JAROSLAV JELÍNEK, ANNA DESORTOVÁ, ALENA KONJATOVÁ
2. MÍSTO 2BZA – PETRA HANUSOVÁ, ZUZANA KRAJDOVÁ, TEREZA BENEŠOVÁ
3. MÍSTO 1AZA – ANNA PENDYKOVÁ, MARTINA NGOOVÁ, ŠTĚPÁNKA ŠOFRANKOVÁ

KATEGORIE VOŠZ

1. MÍSTO 1DZZ – PETRA HANZA, MICHAL NOVÝ, KAREL PŘIBYL

Vítězná družstva se účastní celostátních soutěží v Mělníku a v Brně.

Za organizační tým Mgr. Petra Jindřichová

Projektové dny v rámci ROP

Dne 7. a 14. 3. 2019 se konaly na naší škole opět Projektové dny ve spolupráci s 2. a 26. ZŠ, vše probíhalo v rámci udržitelnosti projektu ROP CZ.1.14./2.4.00/34.03200 v edukačním centru První pomoc.

Žákyně 2. ročníku oboru Zdravotnický asistent připravily pro žáky z osmých a devátých tříd v edukačním centru První pomoc velmi zajímavé aktivity plné důležitých rad, informací a novinek z oblasti přednemocniční péče, kterou by každý laik měl znát.

Každá třída základní školy prošla teoretickou a praktickou částí. V průběhu první hodiny připravily žákyně naší školy přednášku, ve které se zaměřily zejména na zjišťování základních životních funkcí a na nejdůležitější oblast a to je resuscitace. Zde vysvětlily rozdíly v jednotlivých věkových kategoriích. Dále popsaly a ukázaly laické vypuzovací manévry, které se používají při odstranění cizího tělesa z dýchacích cest a ukázaly žákům ZŠ automatizovaný externí defibrilátor (AED), který slouží k defibrilaci při srdeční zástavě a podle Doporučených postupů z roku 2015 Evropské rady pro resuscitaci je určen laikům.

Žáci základní školy si vše zaznamenávali do předem připravených pracovních listů.

V další části se žáci základní školy přesunuli do praktické učebny, kde naše žákyně měly již připravené jednotlivé modely a konkrétní praktické ukázky. Všichni si procvičili resuscitaci na modelu dospělého, juniora a dítěte. Žáci ZŠ si také vzájemně procvičili na svém spolužákovi správný postup pro uvedení zraněného do Rautekovy polohy.

Žáci ZŠ byli velmi zvědaví a neostýchali se vše prakticky vyzkoušet, což nás všechny samozřejmě velmi potěšilo.

Za edukační centrum První pomoc Mgr. Petra Jindřichová

Výzva ředitele FN

Dovolte, abych Vám představil smělý projekt, kterým bychom rádi naši mladou generaci inspirovali k dárcovství krve, které má v naší zemi mnohaletou tradici a pomáhá zachraňovat životy velké řady našich pacientů.

V loňském roce na Transfuzním oddělení FN Plzeň darovalo krev 9420 darců, z toho bylo 1197 prvodarců. Celkový počet darců je podobný jako v letech minulých, bohužel, prvodarců přišlo o 8 % méně a statistická data ukazují, že nám prvodarci stárnou, mladých lidí přichází stále méně. Velmi si vážíme každého člověka, který je ochoten darovat krev, naše fakultní dárcovská rodina má obrovskou soudržnost a v případě potřeby lidé často neváhají okamžitě pomoci.

Byli bychom velmi rádi, pokud by se s Vaší pomocí podařilo získat mladé prvodorce z řad Vašich studentů maturitních ročníků a tím bychom společně rozšířili řady mladých darců. Dobrá motivace a informovanost napomáhá k tomu, že z většiny prvodarců se stanou pravidelní dárči. Pokud se Vaši studenti zapojí do projektu „Maturitní kapka“ a přijdou darovat krev na Transfuzní oddělení v Plzni, prosíme o nahlášení hesla „Maturitní kapka“ s názvem Vaší školy. Rádi bychom v červnu výsledek projektu zveřejnili, společně s propagací všech středních škol, které se zapojily. Pevně věříme, že letošní rok 2019 bude dárcovsky opět úspěšný a že dárči i prvodárci nenechají naše pacienty bez pomoci. Předem děkujeme za každou kapku krve. S úctou

MUDr. Václav Šimánek, Ph.D., ředitel FN

MATURITNÍ KAPKA

Staň se dárce i Ty!

... děkujeme

Transfuzní oddělení FN Plzeň
Tel.: 377 402 818
to.fnplzen.cz

Daruj krev, daruj život, daruj naději ...

NAŠE ZDRÁVKA

Vyhodnocení výsledků biologické olympiády

V měsíci březnu proběhlo na SZŠ školní kolo biologické olympiády. Zastoupeny byly dvě kategorie: v kategorii A soutěžilo 6 žáků třetího a čtvrtého ročníku lycea, v kategorii B se utkalo 6 žáků ze tříd 1B ZA a 2B ZA.

Není pochyb o tom, že biologická olympiáda je velmi náročná – vždyť soutěžící museli zvládnout nejen teoretický test, ale i „poznávačku“ živočichů a rostlin, a navíc ještě splnit úkoly praktické části.

Vyhodnocení proběhlo 20. března, výsledky olympiády byly následující:

Kategorie A:

O první místo se podělily se shodným počtem bodů Blanka Petrášová ze ZDL a Julie Anna Látová ze 3 ZDL.

2. místo: Barbora Bříliková, 3 ZDL

3. místo: Simona Paulová, 4 ZDL

Kategorie B:

1. místo: Kateřina Závítková, 2B ZA

2. místo: Andrea Vrbová, 2B ZA

3. místo: Kemal Hami Vural, 2B ZA

V krajském kole dne 29. 3. 2019 naši školu reprezentovala Blanka Petrášová. V silné konkurenci žáků gymnázií sice nezískala žádné z předních míst, přesto naši školu výborně reprezentovala, za což jí patří dík.

Praktická část biologické olympiády byla pro žáky tím nejnáročnějším úkolem

Vítězné převzali od paní ředitelky a hlavní organizátorky olympiády Mgr. Martyiny Valachové diplomy a ceny

Text a foto: Ing. Jaroslava Michálková

Pečete beránka?

Na tuto moji otázku mi většina z vás odpoví kladně. A určitě máte doma osvědčený a lety prověřený recept na tuto tradiční velikonoční sladkou pochoutku. Pokud stále ještě hledáte ten „pravý“ nebo toužíte po změně, přináším Vám pár receptů od výborných kuchařek – mých babiček, tetiček a kamarádek.

Po upečení nezapomeňte udělat beránkovi „kožíšek“ – ať už bílý z cukru nebo černý čokoládový. Nakonec uvažte beránkovi mašličku, oči a čumáček vytvořte z hřebíčku nebo kousků rozinek – a můžete ho nést na stůl.

Dobrou chuť! Vám přeje Slávka Michálková

Tradiční beránek

Ingredience

30 g másla + něco na vymazání formy
200 g hladké mouky
200 g cukru
5 vajec
kokos na vysypání formy
moučkový cukr na ozdobu

Postup přípravy

Vejce společně s cukrem vyšleháme do pěny. Poté přidáme mouku a rozpuštěné máslo. Formu vymažeme máslem a vysypeme kokosem. Vlijeme do ní těsto.

Beránka pečeme při 180 °C 30 minut. Poté přepneme troubu na 160 °C a dopečeme ho ještě 20 minut.

Beránka vyklopíme, necháme ho vychladnout a dozdobíme ho moučkovým cukrem.

Černý beránek barevně zdobený

Ingredience

350 g polohrubé mouky
200 g moučkového cukru
5 vajec
1 kypřicí prášek
1 hrnek mléka
150 g másla
kúra z půlky citronu
čokoládová poleva
barevné zdobení nebo malé lentilky

Postup přípravy

V míse smícháme mouku s kypřícím práškem do pečiva a přidáme citronovou kúru, mléko a utřené žloutky s cukrem. Z bílků připravíme sníh, který vmícháme do těsta jako poslední, a vše lehce promícháme.

Formu na beránka vymažeme máslem, vysypeme moukou a vlijeme těsto. Pečeme v troubě vyhřáté na 180 °C 45 minut.

Po upečení necháme beránka ve formě vychladnout a poté opatrně vyklopíme. Zdobíme čokoládovou polevou a barevným zdobením nebo bonbónky.

Beránek s lískovými oříšky

Ingredience

5 vajec
170 g mouky
2 lžičce práškového cukru nebo práškového DIA sladidla na posypání
3 lžičce horké vody
100 g mletých lískových oříšků
lžička prášku do pečiva
citronová kúra
tuk na vymazání

Postup přípravy

Oddělíme žloutky od bílků a utřeme je se sladidlem. Z bílků vyšleháme pevný sníh.

Žloutky smícháme s vodou, moukou, práškem do pečiva, citronovou kúrou a mletými oříšky. Vznikne nám husté těsto.

Opatrně přidáme pevný sníh a vše přendáme do tukem vymazané a moukou vysypané formy na beránka.

Beránka pečeme v předehřáté troubě na 180 °C dozlatova, přibližně 40 minut. Hotového beránka posypeme cukrem nebo DIA sladidlem a ozdobíme.

Piškotový beránek a kokosem

Ingredience

5 vajec
200 g pískového cukru
5 lžic strouhaného kokosu
1 citron (kúra)
300 g polohrubé mouky
1 prášek do pečiva
100 g rozinek
máslo a mouka na vymazání a vysypání formy

Postup přípravy

Vejce s cukrem a 5 lžicemi vlažné vody vyšlehejte do husté pěny. Vmíchejte do ní kokos, nastrouhanou citronovou kúru, mouku s práškem do pečiva a rozinky.

Směs nalijte do formy a pečte v troubě rozeřáté na 180 °C asi 20 až 30 minut. Zda je beránek hotov, poznáte pomocí špejle - po zapíchnutí a vytáhnutí by se na ni neměly lepit žádné drobečky.

Beránka nechte ve formě chvíli vychladnout, vyklopte ho a dozdobte.

Beránek z celozrnné mouky

Ingredience

4 vejce
120 g třtinového cukru
1 vanilkový cukr
1 citronu – kúra
180 ml plnotučného mléka
250 g celozrnné žitné mouky (pohankové pro bezlepkovou verzi)
3 lžičce kakaa na vaření
1 prášek
50 ml řepkového oleje
sádlo na vymazání a hrubá mouka na vysypání formy
moučkový cukr na posypání beránka

Postup přípravy

Utřete vejce se třtinovým a vanilkovým cukrem. Přidejte kúru z citronu, mléko, mouku, kakao a prášek do pečiva. Nakonec vmíchejte olej.

Pečlivě vymažte a vysypte formu na beránka. Pečte v předehřáté troubě při 180 °C asi 1 hodinu a 15 minut.

Při vyklápění beránka pomůže, když formu přikryjete mokrou studenou utěrkou.

Beránka posypte moučkovým cukrem a ozdobte mašlí.

Víte že...

...dne 3. dubna je Mezinárodní den spodního prádla? No vážně! Mne to také překvapilo, když jsem o tom slyšela poprvé. Ale vůbec jsem se nedivila, že se jedná o uměle vytvořený „svátek“ (zkrátka o komerční záležitosti), který vznikl v roce 2003 v USA. Asi „nešly kšefty“, takže prodejci spodního prádla vyhlásili svůj DEN s obrovskými slevami. A protože se tato akce osvědčila, začal se Den spodního prádla „slavit“ každoročně, až vznikl den mezinárodní.

Já jsem si při té příležitosti vzpomněla na báseň od pana Ferlinghettiho ze sbírky Startují ze San Francisca. Je (kupodivu) nazvaná PRÁDLLO:

*Včera v noci jsem se moc nevyspal
přemýšlel jsem o prádle*

*Uvažovali jste někdy o prádle jinak
než abstraktně*

*Když se nad tím pořádně zamyslíte
vystanou děsivé problémy*

Prádlo je něco

s čím máme všichni co dělat

Každý nosí

nějaké to prádlo

I Indiáni

nosí prádlo

I Kubánci

nosí prádlo

Prádlo nosí i papež Jak jistě chápeš

Černoši nosí spodní prádlo

Guvernér státu Louisiana

nosí prádlo

Viděl jsem ho v televizi

Prádlo ho muselo škrtit

Ten se pane ošival

Prádlo fakt může vzít člověka do presu

Černoši často nosí

bílá prádla

což může vést k potížím

Viděli jste přece inzeráty

na dámské a pánské prádlo

tak podobné a přece tak různé

Dámské prádlo šprajcuje ty věci nahoru

Pánské prádlo drží ty věci dole

Prádlo je jediná věc

ktehou mají muži i ženy společnou

Prádlo je vše co nás spojuje...

Úsměvná, že? (I když se mi sem nevešla celá)
A hlavně: NEKOMERČNÍ!

Slávka Michálková

Velikonoční příloha

Kouzlo starých velikonočních pohlednic

Také rádi dostáváte dopisy a pohlednice?

Já se přiznám, že moc ráda – vždy se těším, kdo a co mi pěkného píše. Jenže posledních několik let mi chodí v dopisech většinou jen účtenky, bankovní výpisy, žádosti o příspěvek pro tu či onu charitativní organizaci nebo nabídky zaručeně úžasného a levného zboží, bez kterého se určitě neobejdu (nebo obejdu, ale budu strašně nešťastná, že ho ještě nevlastním).

Místo pohlednic s přáním dostávám jen maily, někdy také s obrázkem – ale kouzlo té „opravdové“ pohlednice jim chybí...

Takže pro potěšení Vám otiskuji několik krásných starých velikonočních pohlednic s přáním příjemného a pohodového prožití svátků jara.

Vaše Slávka Michálková

Bez obrázků od pana Lady si snad ani nedokážu představit Velikonoce

Motivy velikonočních pohlednic jsou si podobné – děti, vajíčka, kuřata, housata, ovečky, zajíčky...

▲ Černobilá fotografie je mezi starými pohledy vzácností

◀ I půvabné kresby paní Marie Fischerové- Kvěchové patří mezi velikonoční pohlednicovou klasiku

O velikonočních tradicích

Velikonoce jsou nejvýznamnější křesťanské svátky, přesto většina lidových zvyků, tradic a symbolů vychází pravděpodobně z pohanského vítání jara. Těmi nejčastějšími velikonočními symboly jsou:

Beránek

V židovské tradici představoval beránek Boží stádo, které vede Hospodin. Zároveň Židé na Velikonoce pojídali beránka jako připomínku svého vysvobození z Egypta. V křesťanství je beránek jedním ze symbolů Ježíše Krista, neboť obrazně podle křesťanské víry on je beránek, obětovaný za spásu světa.

Kříž

Je nejdůležitějším z křesťanských symbolů, protože Kristus byl odsouzen k smrti ukřižováním. Tento trest patřil k trestům nejvíce krutým a ponižujícím.

Velikonoční oheň a svíce

Bohoslužba velikonoční vigílie začíná zapálením velikonočního ohně, který symbolizuje vítězství Ježíše Krista nad temnotou a smrtí. Od tohoto ohně se pak zapaluje velikonoční svíce (paškál). Ta je v mnoha kulturách chápána jako znamení života. Takto zapálená svíce se v průběhu velikonoční bohoslužby noří do křestní vody, je ozdobena znamením kříže a symboly A a Ω, tj. začátku a konce věků, jimiž je Kristus. Tato svíce se potom zapaluje po celou velikonoční dobu až do letnic a při každém křtu, aby se naznačilo, že křest patří k Velikonocům. Tato svíce se též rozžihá při křesťanském pohřbu na znamení toho, že zemřelý stejně jako Kristus prošel branou smrti; a církev se za něj modlí, aby vstal k novému životu s Bohem.

Vejce

Dalším z velikonočních symbolů je vajíčko, symbol nového života, neboť samo zárodek života obsahuje. V mnoha kulturách je vejce symbolem plodnosti, života a vzkříšení. V souvislosti s lidovou tradicí vznikl zvyk tato vejce malovat. Důvodem pojídání vajec o Velikonocích byla zřejmě i skutečnost, že vejce se nesměla jíst v postní době. V křesťanství se vejce vykládá jako symbol zavřeného hrobu, z něhož vstal Kristus jako symbol nesmrtelnosti.

Pravděpodobně jako první zavedli zvyk darování vajec v období svátků jarní rovnodennosti Egyptané. Vejce se pak odpradávná zdobila nejen u Slovanů, ale i u Litevců, Němců, Švédů, na Kavkaze, v Asii i u jiných národů. Nejstarší nalezená kraslice je prý stará 2300 let.

U nás dávaly dívky chlapcům vajíčka odměnou za šlehání a za odříkání hezké koledy. Vajíčka musela být plná a barevná. Časem se začala zdobit i prázdná vyfouknutá vejce (tzv. pouchy nebo vejdušky), která sloužila především jako dekorace. Tradice malování kraslic se v našich krajích rozvinula jako nikde jinde na světě. Nyní je zvykem koledníkům dávat i dárky - a těm starším hlavně alkohol.

Kočičky

Symbolizují palmové ratolesti, kterými vítali obyvatelé Jeruzaléma přicházejícího Krista.

Tradičním křesťanským zvykem je jejich svícení na Květnou neděli a pálení v příštím roce o Popeleční středě.

Zajíček

Ačkoli mnoho nenáboženských tradic má své kořeny v křesťanské symbolice, některé velikonoční symboly můžeme vystopovat až z předkřesťanské doby. Například zajíček má zřejmě původ v pohanských rituálech oslavujících příchod jara, avšak např. v byzantské ikonografii představoval zajíc Krista. Symbolika zajíce pochází z tradice oslav svátku pohanské bohyně plodnosti Eostre. Z jejího jména je odvozeno slovo Easter, anglický název křesťanských Velikonoc. Podle legendy bohyně Eostre proměnila ptáčka, který umrl ve vánici, v zajíce. On pak z vděčnosti každé jaro kladl vejce jako pták.

O velikonočních tradicích - pokračování

Velikonoční dárečky

Lidé se obdarovávají i o Velikonocích, to aby je prý "nepokakal beránek". Toto obdarování mělo být výrazem radosti nad Ježíšovým vzkříšením. Měly se odpouštět dluhy a neměla se vyžadovat otrocká práce. Posílala se také různá přání spolu s různými dárky (například pomlázky z proutí nebo jídla – mazance, beránci, vajíčka, jidášky s medem...).

Velikonoční koleda

Podobně jako mnoho jiných křesťanských svátků, i Velikonoce se přenesly i mimo církve. Už od jejich vzniku jsou časem oslav a veselí. Dnes jsou i komerčně důležité, protože se na ně váže mnoho zvyků, k jejichž uskutečnění je třeba vynaložit nějaké úsilí nebo jen tak zajít na nákup. Prodávají se například velikonoční pohledy, ozdoby nebo cukroví v podobě velikonočních vajíček, beránků nebo zajíčků.

Pučálka

Celé velikonoční období provázal naklíčený hrách zvaný "pučálka". Jeho příprava byla následující: v široké nádobě se hrách zalil na dva prsty vlažnou vodou a nechal se stát dva dny na teplém místě, až napučel. Potom se slila přebytečná voda – jen tak, aby byly hrášky částečně ponořeny. Po třech dnech mu začínaly rašit klíčky. Takto připravená pučálka se pak nejčastěji zprudka opékala na rozehrátém másle v pánvi. Jídla se hlavně solená a pepřená, ale také na sladko s rozinkami – to když byl v postním velikonočním období očekáván k námluvám ženich.

Vysévání obilí

Vysévání obilí znamená počátek zemědělských prací. Lidé si obilí vysévají i doma, do misek a talířů, aby rostoucí zelená travička přivedla přicházející jaro i do jejich domovů a společně s dalšími jarními květinami a ozdobami navodila tu pravou jarní atmosféru. Zelená je barvou jara, a tak spolu s dalšími hřejivými a jásavými odstíny žluté, oranžové, a jasně modré příjemně oživí po zimě ještě prochládlé byty.

Velikonoční kaktus

Snad každý zná vánoční kaktus, kvetoucí právě o svátcích vánočních. Avšak slyšeli jste už i jeho „bratrance“? O kaktusu velikonočním? Ten má na rozdíl od vánočního červené nebo oranžovočervené pravidelné květy a jeho zelené články listů jsou obroubené nápadným červeným lemem. Pochází z Brazílie, ze státu Santa Catarina. Roste na stinnějších místech, v pralesích, často i v korunách stromů.

Jidáše

Název jidáše označuje pečivo z kynutého těsta stáčené do různých motaných tvarů. Nejčastěji se s tímto pečivem však setkáme ve tvaru válečku, který symbolizuje provaz, na kterém se oběsil zrádce Jidáš. Toto pečivo se totiž peče na Zelený čtvrtek jako připomínka na apoštola Jidáše, který Krista za třicet stříbrných zradil.

Mazanec

Je symbolem slunce, zadělává se na Bílou neděli a dělá se ze stejného těsta jako vánočka. Dříve to však bývalo pečivo nesladké - "koláč syrnej k veliké noci" - připravoval se ze strouhaného sýra a většího množství vajec (žádoucí byl žlutý mazanec). Sladká varianta tohoto obřadního pečiva si však ponechala původní okrouhlý tvar a znamení kříže uprostřed. V různých koutech naší země měly nesladké mazancové koláče zajímavá pojmenování, říkalo se jim například baba, babůvka, plecovník, šoldr nebo svíceník.

Připravila Slávka Michálková